

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд по процедура за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“

Автор на дисертационния труд: д-р Симона Богданова-Петрова, докторант в самостоятелна форма на обучение в докторска програма „Вътрешни болести“ , професионално направление 7.1. Медицина, Катедра по „Пропедевтика на вътрешните болести“, Факултет по „Медицина“, МУ – „Проф. Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

Тема на дисертационния труд: „БОЛКАТА КАТО ЧАСТ ОТ РЕВМАТОЛОГИЧНИТЕ ПРОЯВИ НА COVID-19 ВИРУСНАТА ИНФЕКЦИЯ“

Дисертационният труд на д-р Симона Богданова-Петрова разглежда актуален проблем в съвременната ревматология – „Болката като част от ревматологичните прояви на COVID-19 вирусната инфекция“. През 2020 г. човечеството бе изправено пред тежък здравен проблем – коронавирусната пандемия, причинена от SARS-CoV-вируса. Заболяването засяга дихателната система, опорно-двигателния апарат, сърдечно-съдовата система, кожата, пикочо-отделителната и нервната система. Освен това се оказва, че са налице хематологични, гастроентерологични и ендокринни нарушения. Оказа се още, че тъканните увреди са имунно-медиирани, а болката в ставите и мускулите е чест симптом. За съжаление здравните институции в световен мащаб се оказаха абсолютно неподготвени при диагностиката и лечението на тази инфекциозна болест. Ето защо всяко научно изследване при тези болни би имало значение за медицинската наука и практика.

Дисертационният труд на д-р Богданова-Петрова е в резултат на клинично проучване реализирано в Клиниката по ревматология при УМБАЛ „Св. Марина“ след одобрение от Комисията по етика на научните изследвания към МУ-Варна. Написан е на 166 стандартни страници и е онагледен с 55 таблици, 21 фигури и 9 графики.

Литературният обзор е направен въз основа данни от 419 заглавия.

Цел и задачи на проучването. Целта е дефинирана много точно и ясно. Задачите обща 5 на брой уточняват пътищата за реализиране на поставената цел.

Клиничен материал и ползвани методи на изследване. В проучването са включени общо 364 болни – 234 с доказан COVID-19 и новопоявила се ставно-мускулна болка и контролно група от 130 болни с хронична болка при възпалителни ставни заболявания, провеждащи дългосрочна терапия с антицитокинови медикаменти.

Ползваните методи на изследван включват: Социо-демографски и клинични показатели; Стандартни лабораторни изследвания; Инструментални изследвания – рентгенография или компютър томография на гръдна клетка; Оценка на болката и емоциите; Статистическа обработка, даваща възможност за оценка значимостта на резултатите.

Резултати и обсъждане. Почти всички болни с COVID-19 имат ставна и или мускулна болка. При пациентите с COVID-19 мускулната болка е малко по-силна от ставната, а при болните с ВСЗ – обратно. Важно е, че при COVID-19 болката зависи от възрастта, тревожно-депресивните нагласи и пола. Силата на ставните и мускулните болки при COVID-19 не корелира с нивото на острофазовите показатели и тромботичните биомаркери. При болните от COVID-19 тези показатели определят едва 4% от вариацията на болката, а при контролната група при 8%. Тежестта на ставните и мускулни болки при COVID-19 може да се използва за заделяне на група болни, при които е необходим специфичен терапевтичен подход. Болните от COVID-19 са с по-изразена депресивна нагласа и тревожност в сравнение с пациентите от контролната група. Депресивните състояния и тревожността нарастват с напредване на възрастта. На практика с това изследване се разкрива честотата и вариациите на ставно-мускулните болки при това все още недостатъчно добре проучено инфекциозно заболяване.

Изводи. Целта на дисертацията е изпълнена. Изводите общо 4 на брой отговарят сравнително добре на поставените задачи.

Приноси на дисертационния труд. Изследването на д-р Богданова-Петрова е с оригинален и потвърдителен характер. За първи път у нас е направена демографска характеристика и са оценени лабораторната, клиничната активност и психо-емоционалното състояние на болните с Covid-19. Проверена е зависимостта на болката от показателите на

възпаление, тромбогенните биомаркери и психо-емоционалните нагласи при хоспитализираните болни с COVID-19 и при болни с ВСЗ. Предложен е алгоритъм за определяне на „рискова група“ от болни с COVID-19 – полиморбидни, в напреднала възраст и тежко протичане с оглед диференциране на подход целящ подобряване на прогнозата. Потвърдена е връзката между острофазовите показатели и болестните прояви. Доказва се, че са налице възрастови, полови и психо-емоционални различия при оценка на болката.

Авторефератът на дисертационния труд е със стандартна структура и много точно резюмира дисертационния труд. .

Публикации във връзка с дисертационния труд. Д-р Богданова-Петрова е направила общо 11 научни съобщения във връзка с дисертационния труд – 2 пълнотекстови публикации в сп. Ревматология и 9 участия с доклади в научни форуми у нас и в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. Интересна научна разработка, третираща актуален и почти непознат проблем в съвременната медицинска наука и практика – „Болката като част от ревматологичните прояви на COVID-19 вирусната инфекция“. Литературният обзор е с научни достойнства и сравнително добре показва моментното ниво на познание по третирувания проблем. Целта на дисертацията и задачите за нейното реализиране са дефинирани точно и ясно. Клиничният материал е достатъчен за да бъдат изпълнени поставената цел и задачи. Методите на изследване са съвременни и достатъчно информативни. Статистическата обработка на получените резултати е оптимална. Получените резултати обогатяват клиничното познание свързани с честотата, силата и характера на ставно-мускулните болки при болни от COVID-19. Прави впечатление, че острофазовите показатели, тревожността и депресивните прояви при болните от основната група са значително по-високи от тези при контролната група. Освен това възрастта, пола, тревожността и депресивните състояния са от значение за оценка на болката. Оценката на депресивните и тревожни симптоми, оценката на ставните и мускулни болки и възрастта могат да формират субгрупа от болни с COVID-19, която има нужда от специфична психологична и психиатрична помощ. Нарушението в настроението и силата на болковите оплаквания подпомагат оформянето на „рискова група“ от болни – полиморбидни, в напреднала възраст, с тежко протичане, които следва да бъдат насочени

към специалист за последващо лечение. Смятам, че целта на дисертацията е изпълнена. Изводите общо 4 на брой отговарят на поставените задачи.

Във връзка с дисертационния труд са направени общо 11 научни съобщения. Това означава, че проучването на д-р Богданова-Петрова е вече е добре популяризирано всред ревматологичната общност.

Дисертационният труд на д-р Богданова-Петрова е с приносен и потвърдителен характер. Напълно покрива изискванията за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“. Ето защо аз ще гласувам за това положително и препоръчвам на останалите членове на научното жури да направят същото.

25.04.2023 г. Варна

Становище от

(Проф. д-р Николай Пенков, дмн)